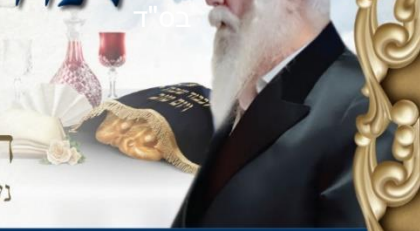


אור שולחן השבת



שיעורו השבועי של מורנו
הרב יצחק דוד גרוסמן שליט"א
נשיא רשת מוסדות חינוך 'מעגל אור' ורבה של מעגל העמק



טלרי חיזוק וסיפורי צדיקים במשנת הרב

"מתיקות ועריבות טוב התורה"

"משתגעים ומתלהטים" ❖ אהבת התורה של דוד ושלמה ❖ תפקידנו להשתוקק ולרצות ❖ אין מספיקה תפילה בלי השתדלות ❖ תכלית החיים ❖ כאש בוערת ❖ אהבת התורה של רבי יוחנן ❖ טוב התורה

הקב"ה שמח בבקשתו של שלמה: "וייטב הדבר בעיני אדני כי שאל שלמה את הדבר הזה, ויאמר אלקים אליו יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עשר ולא שאלת נפש איביך ושאלת לך הבין לשמע משפט, הנה עשיתי כדברך הנה נתתי לך לב חכם ונבון אשר כמוך לא היה לפניך ואחרך לא יקום כמוך, וגם אשר לא שאלת נתתי לך גם עשר גם כבוד אשר לא היה כמוך איש במלכים כל ימך".

הקב"ה ראה בתשובתו של שלמה את אהבת התורה שבערה בקרבו, שהרי יכל לבקש כל ברכה אחרת אבל הוא ביקש לב לדעת ולהבין את התורה הקדושה, ובזה זכה לקבל את כל שאר הטובות.

את אהבת התורה מצאנו לרוב כבר אצל אביו, דוד מלכא משיחא, שכך כתוב בתהילים, בפרק אותו נהגו כלל ישראל לומר בימים הנוראים: "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו".

דוד המלך מכריז "אחת שאלתי" - רק את זה אני רוצה! לשבת בבית ה' כל ימי חיי, וכך באמצעות התורה לזכות "לחזות בנעם ה'".

תפקידנו להשתוקק ולרצות

שנינו במשנה באבות "חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה חיבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה, שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו".

והנה יש להבין, מה ראה התנא לכנות את התורה בשם 'כלי חמדה', ולמה לא שנה התנא בפשטות - 'חביבין ישראל שניתנה להם תורה'?

מסביר אבי זצ"ל, שהתנא בא ללמדנו שבגודל החביבות שהקב"ה רוכש לעם ישראל הוא החדיר בכל נשמה ושנמה מישראל כיסופים וחשק ללמוד תורה כבר בשעה שנתן את התורה בהר סיני. כל התפקיד שלנו הוא לעשות השתדלות ולהבין שזה הטוב האמיתי, כפי שכתוב בפרשתנו, וברגע שהיהודי משתוקק ורוצה - הוא יזכה להגיע לדרגה בה יחוש ויבין שהתורה הינה כלי חמדה.

אין מספיקה תפילה בלי השתדלות

בתפילת השחר אנו מבקשים בברכות קריאת שמע: "אבינו אב הרחמן המרחם, רחם עלינו, ותן בלבנו בינה להבין, ולהשכיל, לשמע, ללמד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך..."

הרי לנו בלשון שתיקנו חז"ל לתפילה זו, שהארת העיניים בתורה יכולה להיות על ידי שיש בינה בלב - "ותן בלבנו בינה להבין", והיינו כדברים האמורים לעיל,

בפרשתנו אנו לומדים אודות מצות הביכורים, בסיום פרשה זו כותבת התורה "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלקיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך".

האור החיים הקדוש כותב לפרש מהו "ושמחת בכל הטוב", שהתורה הקדושה מדברת כאן על התורה הקדושה, והיינו שצריך היהודי להודות לקדוש ברוך הוא על כך שנתן לנו את התורה.

גם אותו יהודי שזוכה להביא ביכורים לקב"ה ולהודות על הפירות והאדמה שה' נתן לו, צריך הוא לדעת שעיקר התכלית היא התורה הקדושה, וכל מה שיהודי אוכל מפירות האדמה היא כדי שיהיה לו כח ללמוד את התורה הקדושה.

משתגעים ומתלהטים...

וזה הפירוש "ושמחת בכל הטוב", כפי שהגמ' אומרת במסכת ברכות ש'אין טוב אלא תורה'.

וכתב האור החיים את דבריו המפורסמים, וזה לשונו: "גם ירמוז במאמר בכל הטוב אל התורה כאומרם ז"ל (ברכות ה') ואין טוב אלא תורה, שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם".

אלו לשונות נפלאים! - "היו משתגעים!", או "מתלהטים אחריה!"...

ובהמשך דורש האור החיים הקדוש בהמשך לשון המקרא "ולביתך" - שמדובר אודות 'הבית של הנשמה', היינו הגוף. ורוצה לומר בזה שהתורה טובה ערבה ומתוקה לא רק לנשמה אלא גם לגוף הרוח והנפש בהם שוכנת הנשמה. התורה שנקראת 'טוב' הינה טוב גם עבורם, היות והיא מביאה להם טוב נצחי.

אהבת התורה של דוד ושלמה

בנביא (מלכים א' ג') מתואר שהקב"ה התגלה אל שלמה המלך: "בגבעון נראה ה' אל שלמה בחלום הלילה ויאמר אלקים שאל מה אתן לך?"; בורא עולם אומר לשלמה 'בקש מה שאתה רוצה!'

ושלמה מקדים ומאריך בהודאה לה', לאחריה הוא מציג את בקשתו: "ויאמר שלמה אתה עשית עם עבדך דוד אבי חסד גדול... ונתת לעבדך לב שמע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל לשפט את עמך הכבד הזה", בעצם שלמה מבקש לב להבין את התורה הקדושה ולקבל את היכולת לשפוט את העם משפט צדק לפי דיני התורה.

במקום חיותנו, שהוא המים, אנו מתיראין שמא נתפס ונמות, ביבשה, שהיא מקום מיתתנו, על אחת כמה וכמה יש לנו להתיירא מן המיתה.

ופירש רבי עקיבא את הנמשל, ואמר: אף אנחנו כן: אם עכשיו, שאנו יושבים ועוסקים בתורה, שכתוב בה "כי הוא חייך ואורך ימך", כך - אנו נמצאים בסכנת מיתה - אם אנו הולכים ומבטלים ממנה, על אחת כמה וכמה שאנו מתחייבים בנפשנו!

רבי עקיבא מלמד אותנו שעלינו לחיות בתחושה אמיתית שבלי תורה אין לנו חיים. כשם שהדג לא יכול לחיות מחוץ למים כך אי אפשר לו ליהודי לחיות בלי התורה הקדושה.

כאש בוערת

הרמב"ן בהקדמה לפירושו על התורה מתנצל על כך שכתב פירוש לתורה, וכתב 'אבל מה אעשה שנפשי חשקה בתורה והיא בליבי כאש אוכלת בוערת בכל עצומתי'.

וכלשון הזה גם כתב רבינו בחיי בהקדמה לתורה: 'נפשי חשקה בתורה, ידעתי במעלת התורה שהיא מביאה את הנפש שבי לטהרה, ידעתי כי התורה עיקר כל הנבראים', ומשמעות דבריו בהמשך הוא, שרק באמצעות לימוד התורה אפשר לרכוש יראה ופחד מהקב"ה הנכבד והנורא.

הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א בעל ה'נועם אלימלך' מתאר את לימוד התורה של חבריו תלמידי הבעל שם טוב הקדוש, שבזמן שהיו לומדים את הגמרא הקדושה היתה ממש אש אוכלת סביבם מגודל אהבת התורה וקדושתה. בזמן שהיו לומדים דברי תנא היו מציינים בשכלם כאילו התנא הקדוש עומד בפניהם חי, כפי שמואב בירושלמי במסכת שבת, שצריך לצייר לעצמו את בעל השמועה כשמזכירים אותו, ועל ידי זה היה נופל עליהם פחד ויראה גדולה מה' יתברך.

אהבת התורה של רבי יוחנן

כתוב בגמרא שבזמן שר' יוחנן נפטר מהעולם קראו עליו בני דורו את הכתוב "אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו", והיו אומרים 'אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב רבי יוחנן את התורה - בוז יבוזו לו'.

מדובר באותו רבי יוחנן שסבל יסורים נוראים בחייו!

הגמרא מספרת שר' יוחנן שיכל עשרה ילדים, ובכל זאת לא רק שלא נפל ברוחו אלא היה מחזק יהודים אחרים בכך. הוא היה הולך לנחם אבלים כשבאמתחתו נמצאת תמיד עצם קטן מעצמות בנו העשירי שנפטר במיתה משונה כשנפל לתוך מים ורתחים, והיה מראה את העצם לאבלים ומחזקם בזה, שלמרות יסוריו הוא ממשיך בעבודת ה' ביתר שאת ויתר עוז, ואף הם צריכים להתחזק ולעשות כן.

המדרש מספר שר' יוחנן היה מטיל ועולה מטבריה לציפורי, והיה ר' חייא בר אחא תומך בו. כשהם עברו ליד שדה גדולה אמר ר' יוחנן: השדה הגדולה הזו היתה שלי ומכרתיה כדי שיהיה לי במה להתקיים, ואוכל לזכות ללמוד תורה.

הם המשיכו בטיולם, ועברו לצד מטע זיתים, ושוב פתח ר' יוחנן ואמר כדברים הללו: מטע זה שלי היה ומכרתיו כדי לזכות ללמוד תורה.

שאל אותו ר' חייא: האם הרבי לא השאיר לעצמו משהו למחיה בימי הזקנה? ענה לו: וכי קלה היא בעיניך? וכי אינך מעריך את מה שעשית? - הלא מכרתי דבר גשמי שנברא בשישה ימים וקניתי תורה רוחנית שניתנה בארבעים יום וארבעים לילה, כפי שכתוב שמושה רבינו היה בהר סיני ארבעים יום וארבעים לילה כדי לקבל את התורה שבעל פה.

לכן אמרו עליו את דברי ההספד דלעיל, 'אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב רבי יוחנן את התורה - בוז יבוזו לו'.

טוב התורה

נחדיר בלבנו את דברי האור החיים הקדוש:
'ושמחת בכל הטוב' - זו התורה הקדושה!

כך גם למדים אנו בפרקי אבות (ו ט) דברי רבי יוסי בן קיסמא שאמר: "אם אָתָּה נותן לי כל כֶּסֶף וְזָהָב וְאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַגְרָלוֹת שְׁבַעוֹלָם, אֵינִי דָר אֶלָּא בְּמִקּוֹם תּוֹרָה".

וכפי שאמר זאת כבר דוד המלך בתהילים (ק"ט עב) "טוב לי תורת פיך מאלפי זָהָב וְכֶסֶף".

שהיהודי יעמיק בלבו את הרצון וההשתוקקות, יבין שהתורה היא הכלי חמדה, זה מה שיוביל אותו להמשך הבקשה: "וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ".

אבל חובה על היהודי לעשות את ההשתדלות לעשות זאת!

משל למה הדבר דומה, ראובן פנה לחברו שמעון ואומר לו: "שמעון, אני חייב שתעזור לי! אני צריך הלוואה של אלף דולר בדחיפות!".

אמר לו שמעון: "בשמחה רבה, תיגש אלי מחר למשרד בשעה אחד עשרה, ונסדר את הדבר על הצד הטוב ביותר".

למחרת בשעה אחת עשרה, שמעון יושב במשרד ומחכה לידידו ראובן שבושש מלהגיע. לפתע הטלפון מצלצל ועל הקו נמצא ראובן. הוא פונה לשמעון ואומר: "שמעון יקירי, אתה יודע שיש לי משפחה וילדים, ממש יעזור לי אם תוכל להואיל בטובך הלוואה לי אלף דולר!..."

שמעון עונה לו בסבלנות: "אמרתי לך, תבא לקחת! תבא מחר למשרד בשעה אחת עשרה, אלווה לך את הסכום בשמחה..."

ולמחרת באחת עשרה... שוב הטלפון של שמעון מצלצל, וראובן על הקו: "שמעון היקר! אתה הרי הכרת את הסכא שלי, הכרת את אבא שלי, אתה יודע כמה אני צריך את ההלוואה! תעשה לי טובה..."

ראובן משתומם שוב ושוב: "רבינו של עולם! הרי כבר מילתי נתונה לך, ההלוואה מוכנה, רק תבא ותקח!..."

כך נראה אותו אחד שיום יום 'מצלצל' לקדוש ברוך הוא, הוא מתפלל לקב"ה ומבקש "וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ", הוא מבקש זאת יום יום, הקב"ה רוצה לתת לו הארת העין והלב בלימוד התורה, כביכול הבורא אומר לו: 'בני, בבקשה, קח את הגמרא תתחיל ללמוד ואתן לך הארת עיניים בתורה...!', אבל הבן אדם לא מגיע לקחת זאת...

במקום זה למחרת הוא נעמד שוב בתפילה ומבקש: "וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ"... בהמשך גם מזכיר זכות אבות, אבל את הגמרא הוא לא פותח...

באה התורה בפרשתנו ואומרת "וְשִׂמְחַתְּ בְּכָל הַטּוֹב"! - שמח בתורה שנקראת טוב.

תכלית החיים

ולא רק טובה היא התורה, אלא שהיא תכלית החיים.

הגמרא במסכת ברכות (סג) מביאה: פתח רבי יהודה בכבוד תורה ודרש: נאמר [דברים כז ט] "הסכת ושמע ישראל, היום הזה נהיית לעם", וכי באותו היום נתנה תורה לישראל? - הלא אותו יום לסוף ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היה. שהרי כל ספר משנה תורה נאמר בשנה האחרונה במדבר, ואילו התורה נתנה בשנה הראשונה לצאתם ממצרים.

אלא ללמדך, שחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום, כיום שנתנה מהר סיני, ולכן כשחזר משה רבינו בפניהם על כל התורה, הייתה התורה בעיניהם כחדשה, היות והבינו שהתורה היא תכלית החיים.

הגמרא במסכת ברכות (סא) מביאה: תנו רבנן: פעם אחת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה. בא פפוס בן יהודה ומצאו רבי עקיבא, שהיה מקהיל קהלות ברבים ועוסק בתורה.

אמר ליה: עקיבא, וכי אי אתה מתירא מפני המלכות שגזרה לאסור לימוד תורה!?

אמר לו רבי עקיבא: אמשול לך משל: למה הדבר דומה? - לשועל שהיה מהלך על גב הנהר, וראה דגים שהיו מתקבצים ובורחים ממקום למקום. אמר להם: מפני מה אתם בורחים? אמרו לו: מפני רשתות שמביאין עלינו בני אדם, בכדי לצוד אותנו. אמר להם: רצונכם שתעלו ליבשה, ונדור אני ואתם יחד, כשם שדרו אבותי עם אבותיכם? אמרו לו: וכי אתה הוא זה שאומרים עליך שאתה הפקח שבחיות?! לא פקח אתה, אלא טיפש אתה. והרי מה

מוקדש לרפואתה השלימה של
האשה ביה ברכה בת שרה שתחיה
נא להתפלל לרפואתה

להאזנה לשיעורי הרב שליט"א התקשרו לקו אור השבת
במספר טלפון 077-261143

לקבלת העלון למייל: orhashabat.r.grossman@gmail.com